

NÕUKOGU SOOVITUS,**13. juuli 2018,****milles käsitletakse Taani 2018. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Taani 2018. aasta lähenemisprogrammi kohta**

(2018/C 320/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 22. novembril 2017 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2018) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaaldiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 22. märtsil 2018 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Samuti võttis komisjon 22. novembril 2017 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011 ⁽²⁾ alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Taanit ei nimetatud ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (2) 2018. aasta aruanne Taani kohta avaldati 7. märtsil 2018. Selles hinnati Taani edusamme nõukogu poolt 11. juulil 2017 vastu võetud riigipõhiste soovitude ⁽³⁾ täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitude järelmeetmeid ja Taani edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (3) Taani esitas 24. aprillil 2018 oma 2018. aasta riikliku reformikava ja 2018. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (4) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 ⁽⁴⁾ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks

⁽¹⁾ EÜTL 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁽³⁾ ELT C 261, 9.8.2017, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

nende muutmise ettepanekud. Suunistes, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatses kasutada.

- (5) Taani suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2018. aasta lähenemisprogrammis on valitsus ette näinud, et 2018. aastal saavutatakse valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk 0,7 % SKPst ja kogu programmiperioodi vältel kuni 2025. aastani järgitakse jätkuvalt keskpika perioodi eelarve-eesmärki – struktuurset eelarvepuudujääki 0,5 % SKPst. 2018. aasta lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 2018. aastal 35,6 %-le ja jätkama langust, jõudes 2020. aastal 34,2 %-le SKPst, kuid tõusma siis 2025. aastaks peaaegu 40 %-ni. Neid eelarveprognoose toetav makromajanduslik stsenaarium on programmiperioodi ulatuses usutav. Komisjoni 2018. aasta kevadprognoosi põhjal peaks struktuurne eelarvepositsioon jõudma 2018. aastal ülejääki 0,3 % SKPst ja 2019. aastal 0,9 % SKPst, mis ületab veidi 2018. aasta lähenemisprogrammi eesmärki ning ületab keskpika perioodi eelarve-eesmärki. Üldiselt on nõukogu prognooside põhjal seisukohal, et Taani täidab 2018. ja 2019. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded.
- (6) Taani jätkusuutlik majanduskasv eeldab demograafilistest muutustest hoolimata tööjõu pakkumise tagamist ja teatud sektorites levivale tööjõupuudusele lahenduse leidmist. Tõenäoliselt suurendavad kvalifitseeritud töötajate arvu reformid, millega suurendatakse kutsehariduses ja -õppes osalejate ja selle läbijate määra, ning digitaaluskuste paremale tasemele viimise meetmed. Lisaks oleks selles suhtes abi meetmetest, millega marginaalseeritud ja ebasoodsas olukorras olevaid rühmi paremini tööturule kaasata. See kehtib madala haridustasemega noorte, vähenenud töövoime või puudega inimeste ja rändetaustaga inimeste suhtes. Hiljutiste tööintegreerimismeetmete juurutamine on kulgenud aeglaselt, kuid tundub, et need aitavad parandada äsja saabunud pagulaste olukorda. Rändetaustaga laste integreerimine haridussüsteemi on endiselt oluline lahendamist vajav probleem, sest praegu jääb selliste laste haridustase teiste lastega võrreldes madalamaks.
- (7) Tootlikkuse kiire kasv on ülioluline majanduskasvu toetamiseks, Taani suhteliselt kõrge heaolutaseme säilitamiseks ja riigi konkurentsivõime tagamiseks. Ehkki Taani tootlikkuse tase on võrreldes teiste liikmesriikidega kõrge, on tootlikkuse kasv pikka aega vähenenud ja seda pärsivad mitmesugused võimalikud takistused (millele on osutanud ka Taani tootlikkuse komitee ja konkurentsiamet). Riigisisese suunitlusega teenuste tootlikkuse areng on olnud loid valdkondades, kus valitsus võttis 2017. aastal konkurentsi suurendamiseks üksnes piiratud meetmeid, ja valdkondades, mis on osaliselt (nt hüpoteekpangad) väliskonkurentsi eest kaitstud. Vähenenud konkurents mitmes riigisisese suunitlusega teenustesektoris (nt jaekaubandus, finantsteenused, kommunaalteenused, transport ja ravimite hulgimüük) pärsib endiselt tootlikkust, investeringuid ja töökohtade loomist.
- (8) Eluasemehinnad on mitu aastat märkimisväärselt tõusnud ja nüüd hakkavad ilmnema ülehindamise riskid, eriti peamistes linnapiirkondades. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu hoiatas kaheksat liidu riiki, sh Taanit, et eluasemehindade tõus koos suure kodumajapidamiste võlaga teeb elamukinnisvara sektori keskpikas perspektiivis haavatavaks. Kodumajapidamised jätkasid 2017. aastal võla vähendamist, kuid komisjoni hinnangul on nende võlatase endiselt liidus üks kõrgemaid (protsendina SKPst) ning ületab majanduse põhinäitajatest ja usaldatavusnõuete piirmääradest tulenevat soovituslikku taset. Lisaks on alates 2013. aastast oluliselt suurenenud laenusumma ja sissetuleku väga kõrge suhtarvuga hüpoteekide osakaal, seda eelkõige Kopenhaagenis ja selle ümbruses. Taani ametiasutused on vastu võtnud mitu uut makrotasandi usaldatavusmeetmeid riskantsete laenude võtmise edasiseks piiramiseks (jõustuvad 2018. ja 2020. aastast) ja algatanud eluasemehindade piirkondliku ebavõrdsusega tegelemiseks kinnisvaramaksureformi (jõustub 2021. aastast). Sellegipoolest suurendab laenusumma ja sissetuleku väga kõrgete suhtarvude, suure võlakoormuse juures intressimäära suure tundlikkuse ja potentsiaalselt ülehinnatud eluasemete kombinatsioon riski, et toimub hinnakorrektsioon, mis võib kahjustada reaalmajandust ja pangandussektorit.
- (9) Komisjon on Euroopa poolaasta (2018) raames Taani majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2018. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2018. aasta lähenemisprogrammi ja 2018. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Taanile esitatud soovitude järelmeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Taani eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka seda, mil määral need vastavad liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustes liidu tasandi panus ja tugevdada seeläbi liidu üldist majandusjuhtimist.

- (10) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2018. aasta lähenemisprogrammiga tutvunud ja on arvamusel, ⁽¹⁾ et Taani täidab eelduste kohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti,

SOOVITAB Taanil võtta 2018. ja 2019. aastal järgmisi meetmeid.

1. Suurendada konkurentsi riigisisese suunitlusega teenustesektorites, näiteks kommunaalteenuste pakkumisel ja finantssektoris.

Brüssel, 13. juuli 2018

Nõukogu nimel

eesistuja

H. LÖGER

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.